

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.286/1
VAN 29 OKTOBER 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 8 oktober 2009 door de Minister van de lokale overheid van de Duitstalige Gemeenschap verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van "dienstendecreet", heeft het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ¹, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling Wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (hierna: dienstenrichtlijn).

2. Naast de omschrijving van het toepassingsgebied en een aantal algemene regels (hoofdstuk 1), bevat het ontwerp bepalingen betreffende de vrijheid van vestiging (hoofdstuk 2, afdeling 1), de vrijheid van dienstverlening (hoofdstuk 2, afdeling 2), de kwaliteit van de diensten, informatie en discriminatieverbod (hoofdstuk 2, afdeling 3), de geschillenbeslechting (hoofdstuk 2, afdeling 4), de administratieve samenwerking met andere EU-lidstaten ("administratieve vereenvoudiging") (hoofdstuk 2, afdelingen 5 en 6), en sancties (hoofdstuk 2, afdeling 7). Die bepalingen hebben betrekking op de "horizontale" implementatie van de dienstenrichtlijn. Daarnaast bevat het ontwerp een aantal wijzigingen van specifieke regelingen, ten einde deze in overeenstemming te brengen met de dienstenrichtlijn. Die bepalingen zijn te beschouwen als de "verticale" implementatie van die richtlijn en zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van het ontwerp. Hoofdstuk 4 bevat enkele slotbepalingen, waaronder een inwerkingtredingsbepaling.

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

3. Het ontwerp is geïnspireerd door het voorontwerp van wet "tot omzetting van de richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt", waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, op 8 september 2009 advies 47.084/1/V heeft gegeven.

BEVOEGDHEID

1. Het staat aan elk van de wetgevers om de dienstenrichtlijn met betrekking tot de eigen bevoegdheden in het interne recht om te zetten. Het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt, kan derhalve enkel toepassing vinden op aangelegenheden tot regeling waarvan de Duitstalige Gemeenschap bevoegd is; het staat aan de federale overheid, de andere gemeenschappen en de gewesten om de dienstenrichtlijn binnen hun eigen bevoegdheidssfeer om te zetten. Dat het ontworpen decreet enkel van toepassing is op aangelegenheden die tot de bevoegdheidssfeer van de Duitstalige Gemeenschap behoren, zou in artikel 3 van het ontwerp beter tot uiting moeten komen.

2. Hetgeen *sub* 1 werd opgemerkt, neemt niet weg dat de omzetting van de dienstenrichtlijn door de onderscheiden regelgevers op een gecoördineerde wijze dient te verlopen. Het sluiten van een samenwerkingsakkoord, met toepassing van artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ware het meest verkieslijk geweest teneinde duidelijkheid en coherentie te waarborgen, maar er is alsnog niet voor deze weg gekozen, wat de noodzaak tot onderling overleg en wederzijdse beleidsafstemming nog groter maakt.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De dienstenrichtlijn bevat zeer uiteenlopende bepalingen. Zo bevat die richtlijn een aantal bepalingen die verplichtingen bevatten ten aanzien van de dienstverrichters of die rechten toekennen aan de afnemers (bijvoorbeeld de artikelen 18 tot 21), waarvoor duidelijk een omzetting in het nationale recht vereist is; andere bepalingen ervan zijn van die aard dat zij enkel door een feitelijk handelen van de overheidsinstanties kunnen worden uitgevoerd (zoals de verplichting tot doorlichting van

.../...

vergunningsstelsels); bij andere bepalingen worden dan weer aan de nationale regelgevende instanties regels, beginselen en verbodsbepalingen opgelegd die bij de uitvaardiging van de interne regelgeving moeten worden in acht genomen, maar die als zodanig geen aanleiding geven tot (her)formulering ervan in het nationale recht.

1.1. In het om advies voorgelegde ontwerp van decreet worden een aantal bepalingen van de dienstenrichtlijn overgenomen die geen omzetting in autonome regels van nationaal recht behoeven. Zo bijvoorbeeld worden meerdere artikelen van de richtlijn hernomen, die tot de decreetgever of andere regelgevende instanties gericht zijn en waarin aan deze beginselen of verbodsbepalingen worden opgelegd die zij in de door hen uit te vaardigen regelen moeten eerbiedigen. In het bijzonder komen in hoofdstuk 2, afdeling 1 (vrijheid van vestiging) en afdeling 2 (vrij verkeer van diensten), naast specifieke bepalingen, meerdere bepalingen voor die vage en algemene beginselen bevatten die voornamelijk tot de bevoegde autoriteiten zijn gericht.

Strikt genomen is het hernemen van dergelijke beginselen en regels in autonome regels van nationaal recht overbodig. Indien de decreetgever toch van oordeel zou zijn dat het hernemen van dergelijke richtlijnbe­palingen in een "kaderdecreet" verantwoord is (omwille van de suppletieve of de interpretatieve werking die aan dergelijke decretale voorschriften zou toekomen), dient hij zich ervan bewust te zijn dat het formuleren in een kaderdecreet van deze beginselen en verbodsbepalingen uit de dienstenrichtlijn, hem er niet van ontslaat om tijdig in de specifieke regelgeving de bepalingen te verwijderen die strijdig zouden zijn met de bepalingen van de dienstenrichtlijn of van dit kaderdecreet, en in het algemeen, om toepassing te maken van de bij de richtlijn voorgeschreven beginselen, door het ontwerpen van nieuwe of het herzien van bestaande wetgeving.

1.2. Het om advies voorgelegde ontwerp van decreet bevat - met name in hoofdstuk 2, afdelingen 1 en 2 - een aantal bepalingen die directe werking hebben, en die betrekking hebben op de bestaande vergunningsstelsels. De bedoeling van de stellers van het ontwerp blijkt te zijn dat deze bepalingen de bestaande regeling inzake vergunningsprocedures zouden aanvullen als "flankerende regels" in de mate dat in die procedures sommige van de in het ontwerp behandelde punten niet zouden zijn geregeld.

Het staat aan de lidstaten om de omzetting van het Europees recht uit te voeren op een manier die de regelgeving doorzichtig en coherent maakt voor de rechtssubjecten. Ter omzetting van de dienstenrichtlijn dienen de concrete verplichtingen van de rechtsonderhorigen in de verschillende specifieke vergunningsstelsels zelf te worden opgenomen, en dienen onder meer de naar aanleiding daarvan vastgestelde tekortkomingen te worden gecorrigeerd en lacunes te worden opgevuld. Het formuleren van zogenaamde "flankerende regels" voldoet niet aan de vereisten van de rechtszekerheid.

1.3. Conclusie is dan ook dat de in het om advies voorgelegde ontwerp van decreet gekozen techniek van omzetting zo niet overbodig, dan toch deels onvoldoende transparant en in elk geval onvoldoende is. De gekozen techniek ontslaat de decreetgever er niet van om tijdig de nodige aanpassingen en correcties aan te brengen of te doen aanbrengen in de bestaande regelgeving, telkens waar deze in strijd is met de beginselen die in de dienstenrichtlijn zijn voorgeschreven, en die de decreetgever in het voorliggende ontwerp aan zichzelf beoogt op te leggen.

2. Het verdient in beginsel aanbeveling dat bij de omzetting van een richtlijn zo dicht als mogelijk wordt aangeleund bij de formulering van de bepalingen van de omgezette richtlijn.

Het is de Raad van State niet altijd duidelijk waarom in het ontwerp soms wel, soms niet, wordt afgeweken van de terminologie van de dienstenrichtlijn.

3. In een aantal bepalingen van de dienstenrichtlijn, met name in de definitievoorschriften ervan, wordt ter nadere omschrijving van welbepaalde begrippen verwezen naar onderdelen of artikelen van het EG-verdrag. In het ontwerp worden deze verwijzingen naar het EG-verdrag soms wel (bijvoorbeeld in de artikelen 2, 1/ (niet: 1²), en 3, tweede lid, 7/), maar in andere gevallen niet overgenomen (vergelijk bijvoorbeeld artikel 2, 2/, van het ontwerp met artikel 4, 2), van de dienstenrichtlijn; artikel 2, 3/, van

⁽²⁾ Een opsomming dient te gebeuren aan de hand van 1/, 2/, 3/, ... Waar nodig dient het ontwerp in die zin te worden aangepast.

het ontwerp met artikel 4, 5), van de dienstenrichtlijn en artikel 2, 4/, van het ontwerp met artikel 4, 3), van de dienstenrichtlijn).

Wanneer in een bepaling van een richtlijn verwezen wordt naar een onderdeel of een artikel van het EG-verdrag, verdient het in algemene regel aanbeveling dat deze verwijzingen worden overgenomen, onder meer omdat zodoende duidelijk gemaakt wordt dat wordt verwezen naar specifieke concepten van Europees recht die in de rechtspraak van het Hof van Justitie nader zijn uitgewerkt.

4. Het ontwerp behoeft nog een volledig nazicht op het vlak van de interne verwijzingen. Zie bijvoorbeeld artikel 17, § 1, tweede lid, 7/, van het ontwerp waar wellicht naar artikel 25 in plaats van naar artikel 19 dient te worden verwezen, artikel 19, § 1, eerste lid, waar wellicht naar artikel 17 in plaats van naar artikel 18 dient te worden verwezen, artikel 19, § 1, tweede lid, inleidende zin en 3/, waar wellicht naar artikel 41 in plaats van naar artikel 31 (lid 2) dient te worden verwezen, en artikel 41, §§ 1 en 2, tweede lid, 2/, waar wellicht naar artikel 19, § 1, in plaats van naar respectievelijk artikel 149, § 2, en artikel 19, § 2, dient te worden verwezen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 1

Nu het toepassingsgebied van de ontworpen regeling overeenstemt met het gehele bevoegdheidsgebied van de Duitstalige gemeenschap zoals dat is bepaald door of krachtens de Grondwet, is het niet nodig uitdrukkelijk te bepalen dat de omzetting van de richtlijn gebeurt "in het rechtsstelsel van de Duitstalige Gemeenschap". Die precisering dient dan ook te worden weggelaten.

Artikel 2

1. In artikel 2, 7/, van het ontwerp dienen de woorden "van de Duitstalige Gemeenschap" te worden geschrapt nu, in overeenstemming met de dienstenrichtlijn, niet enkel "eisen" worden bedoeld die uitgaan van de Duitstalige Gemeenschap (zie bijvoorbeeld artikel 9 van het ontwerp).

2. In artikel 2, 8/, van het ontwerp wordt bij de omschrijving van het begrip "dwingende redenen van algemeen belang", gedeeltelijk de definitie overgenomen die voorkomt in artikel 4, 8), van de dienstenrichtlijn, maar met weglating van de woorden "redenen die als zodanig zijn erkend in de rechtspraak van het Hof van Justitie".

In de genoemde definitiebepaling dient evenwel de terminologie van de richtlijn, en met name de verwijzing naar "de erkenning door de rechtspraak van het Hof van Justitie", te worden overgenomen. Het begrip "dwingende redenen van algemeen belang" is immers een begrip dat ontwikkeld werd en geleidelijk aan gestalte kreeg in de rechtspraak van het Hof van Justitie ter nadere omschrijving van de strikte voorwaarden waaronder de lidstaten, bij ontbreken van desbetreffende communautaire wetgeving, nationale maatregelen kunnen uitvaardigen, wanneer deze de uitoefening van de bij het EG-verdrag gewaarborgde vrijheden (zoals het recht van vestiging of de vrijheid van dienstverlening) zouden kunnen beperken. Het gaat dus om een evolutief begrip, dat nog verder kan worden ontwikkeld door het Hof van Justitie. Door te verwijzen naar "de erkenning door de rechtspraak van het Hof van Justitie" heeft de Europese regelgever, in het desbetreffende definitievoorschrift van de dienstenrichtlijn, uitdrukkelijk willen verwijzen naar de evolutieve inhoud van het begrip van "dwingende redenen van algemeen belang", zoals die wordt ontwikkeld in de rechtspraak van het Hof van Justitie.

Het ontwerp dient dan ook op dit punt in overeenstemming te worden gebracht met de dienstenrichtlijn.

Artikel 3

Teneinde meer in overeenstemming met de in de dienstenrichtlijn gehanteerde terminologie te zijn, dienen in artikel 3, tweede lid, 3/, van het ontwerp de woorden "g) de levering van" te worden geschrapt.

Artikel 6

In het eerste lid van artikel 6 van het ontwerp worden de voorwaarden opgesomd waaraan een vergunning voor vestiging moet voldoen. Luidens het tweede lid van dit artikel is het eerste lid ervan niet van toepassing op de vergunningsstelsels die de toegang tot of de uitoefening van een gereguleerd beroep afhankelijk maken van bepaalde kwalificaties en op specifieke bepalingen die vereisen dat een bepaalde activiteit wordt voorbehouden aan een bepaald beroep.

Voor zover met het genoemde tweede lid wordt verwezen naar hetgeen geregeld wordt in richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties, gaat het om een loutere toepassing van artikel 6, derde lid, van het ontwerp en is het overbodig.

In zoverre dat lid betrekking heeft op "specifieke voorschriften", is het niet duidelijk welke andere bepalingen worden bedoeld. De stellers van het ontwerp dienen de nodige verduidelijking aan te brengen en te beoordelen of artikel 6, tweede lid, op dit vlak wel in overeenstemming te brengen valt met het Europese gemeenschapsrecht.

Artikel 11

Artikel 11 van het ontwerp beoogt de omzetting van artikel 10, lid 4, van de dienstenrichtlijn, door te bepalen dat een vergunning de dienstverrichter in beginsel recht geeft op toegang tot of uitoefening van de dienstenactiviteit op het gehele nationale grondgebied, "voor zover dit in een samenwerkingsakkoord met de betrokken autoriteiten voorzien is".

Met de stellers van het ontwerp dient te worden vastgesteld dat een volledige omzetting van artikel 10, lid 4, van de dienstenrichtlijn enkel middels het sluiten van een samenwerkingsakkoord met alle betrokken overheden kan worden bewerkstelligd. Zolang dat samenwerkingsakkoord niet is tot stand gebracht, heeft artikel 11 van het ontwerp evenwel geen enkel rechtsgevolg. Van een volkomen omzetting van voornoemd artikel 10, lid 4, van de richtlijn zal dan ook eerst sprake kunnen zijn eenmaal dat samenwerkingsakkoord zal zijn gesloten en in werking getreden.

Artikel 13

De eerste zin van artikel 13, derde lid, van het ontwerp is overbodig, gelet op wat wordt bepaald in het tweede lid van artikel 13, en wordt om die reden best geschrapt.

Artikel 20

De woorden "In aanvulling op de uit andere bepalingen voortvloeiende informatie-eisen" in de inleidende zin van artikel 20, § 1, van het ontwerp overlappen met het bepaalde in artikel 24 van het ontwerp en kunnen bijgevolg worden geschrapt.

Artikel 21

In de inleidende zin van artikel 21 van het ontwerp dient meer precies te worden verwezen naar artikel 20, § 1.

Artikel 22

Het bepaalde in 5/ van artikel 22 van het ontwerp hoort niet thuis in dit artikel, dat immers informatie betreft die aan de afnemer moet worden verstrekt op zijn verzoek. In artikel 27, lid 4, van de richtlijn wordt immers voorzien in een verplichting

van de dienstverrichter tot het verstrekken van de genoemde informatie, ook buiten enig verzoek vanwege de afnemer.

Artikel 22, 5/, van het ontwerp dient bijgevolg te worden geschrapt. De bepaling van artikel 27, lid 4, van de richtlijn wordt overigens omgezet bij artikel 29 van het ontwerp.

Artikelen 25 en 26

De artikelen 25 en 26 worden in het ontwerp opgenomen *in fine* van afdeling 3 van hoofdstuk 2, die betrekking heeft op "kwaliteit van diensten, informatie en discriminatieverbod". Zij horen daar evenwel niet thuis. De genoemde artikelen 25 en 26 zetten respectievelijk de artikelen 19 en 20 van de dienstenrichtlijn om, die aldaar opgenomen zijn in een afdeling over "verboden beperkingen".

Artikel 31

Het verdient aanbeveling artikel 31, § 2, tweede lid, van het ontwerp beter in overeenstemming te brengen met het corresponderende artikel 29, lid 2, laatste zin, van de dienstenrichtlijn.

Artikel 32

1. In artikel 32, § 1, van het ontwerp, dat strekt tot omzetting van artikel 33 van de dienstenrichtlijn, wordt in het eerste lid gewag gemaakt van de mededeling van tuchtrechtelijke en administratieve sancties en in het tweede lid van strafrechtelijke sancties "ten aanzien van de uitoefening van het beroep". Het verdient aanbeveling deze woorden te vervangen door een terminologie die dichter aanleunt bij deze van artikel 33, lid 1, van de dienstenrichtlijn, waar gewag wordt gemaakt van sancties "die rechtstreeks van betekenis zijn voor de bekwaamheid of de professionele betrouwbaarheid van de dienstverrichter".

2. In artikel 32, § 1, van het ontwerp wordt telkens bepaald dat de genoemde sancties meegedeeld worden "voor zover deze niet meer aanvechtbaar zijn". Ook hier is de terminologie van de dienstenrichtlijn anders (in artikel 33, lid 2, eerste alinea, ervan wordt gewag gemaakt van "definitieve" beslissingen), en ook meer genuanceerd (zie artikel 33, lid 2, eerste alinea, laatste zin, ervan).

3. De laatste zin van artikel 32, § 1, tweede lid, van het ontwerp wordt best in een afzonderlijk derde lid opgenomen.

4. Luidens artikel 32, § 2, tweede lid, van het ontwerp kan de Regering de erin opgesomde elementen regelen bij een besluit, na advies van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer. Al worden een aantal elementen van de gegevensmededeling reeds in het ontwerp geregeld, toch moet worden nagegaan of er niet meer elementen van de regeling in het ontwerp dienen te worden opgenomen gelet op het in artikel 22 van de Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel, op grond waarvan de decreetgever op het vlak van beperkingen van het recht op privé-leven in beginsel zelf dient op te treden en delegaties op dit vlak in beginsel slechts toelaatbaar zijn wanneer ze voldoende nauwkeurig zijn omschreven en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld ³.

Artikel 35

Luidens artikel 35 van het ontwerp kan de bevoegde instantie van een andere lidstaat toegang verkrijgen tot "de registers waarin de dienstverrichters zijn ingeschreven en die door de bevoegde Belgische instanties kunnen worden geraadpleegd" volgens de nadere regelen bepaald door de Regering.

⁽³⁾ Zie o.m. Grondwettelijk Hof, nr. 202/2004, 21 december 2004, B.4.3 en B.6.1; Grondwettelijk Hof, nr. 94/2006, 14 juni 2006, B.18 tot B.20; Grondwettelijk Hof, nr. 95/2008, 26 juni 2008, B.42.

Aangezien het gaat om de toegang tot persoonsgegevens, heeft de aan de Regering verleende delegatie betrekking op een door de Grondwet aan de wet voorbehouden aangelegenheid (artikel 22 van de Grondwet). Aangezien de delegatie onbepaald is, heeft zij in beginsel ook betrekking op de essentiële bestanddelen van de regeling. In dit verband dient te worden herinnerd aan de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof dat een delegatie op dit vlak in principe ongrondwettig is ⁴.

Nochtans acht het Grondwettelijk Hof niet elke delegatie terzake ontoelaatbaar. Behoudens wanneer de delegatie van bevoegdheid verantwoord kan worden doordat de werkelijke draagwijdte ervan beperkt is, bijvoorbeeld omdat ze het slechts mogelijk maakt om verplichtingen die zonder meer uit het internationale recht voortvloeien ⁵ in de interne rechtsorde om te zetten of uit te voeren ⁶, kan worden aanvaard dat, wanneer de decreetgever zich in de onmogelijkheid bevindt om zelf alle essentiële elementen van de regeling vast te stellen omdat de inachtneming van de parlementaire procedure hem niet ertoe in staat zou stellen met de vereiste spoed te handelen om een doelstelling van algemeen belang te verwezenlijken, hij de Regering ertoe machtigt zulks te doen, op voorwaarde dat die machtiging uitdrukkelijk en ondubbelzinnig is en dat de door de Regering genomen maatregelen door de wetgevende macht worden onderzocht binnen een relatief korte termijn, vastgesteld in de machtigingswet ⁷. In sommige arresten wordt daaraan nog toegevoegd dat moet worden bepaald dat bij ontstentenis van bekrachtiging de genomen besluiten moeten worden

⁽⁴⁾ Zie bijv. Grondwettelijk Hof, nr. 32/2007, 21 februari 2007, B.6; Grondwettelijk Hof, nr. 131/2007, 17 oktober 2007, B.3 en Grondwettelijk Hof, nr. 54/2008, 13 maart 2008, B.11.

⁽⁵⁾ Derhalve zonder dat er voor de nationale overheden enige appreciatiebevoegdheid bestaat.

⁽⁶⁾ Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat een te late bekrachtiging in zulk een geval geen schending uitmaakt van het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid en de niet-discriminatie (Grondwettelijk Hof, nr. 60/2002, 28 maart 2002, B.2.5).

⁽⁷⁾ Zie o.m. Grondwettelijk Hof, nr. 88/2004, 19 mei 2004, B.7.2; Grondwettelijk Hof, nr. 143/2005, 21 september 2005, B.3.2 en Grondwettelijk Hof, nr. 186/2005, 14 december 2005, B.7.2.

geacht nooit uitwerking te hebben gehad⁸, maar het is niet duidelijk of, en zo ja in welke mate, die voorwaarde nog geldt⁹.

Artikel 35 van het ontwerp dient te worden herzien in het licht van wat hiervoor is gesteld met betrekking tot de aan de Regering verleende delegatie.

Artikel 44

De stellers van het ontwerp dienen na te gaan of het noodzakelijk is de bepaling opgenomen in artikel 44 in het ontwerp te behouden, nu die bepaling gedeeltelijk¹⁰ overlapt met artikel 30 van het programmadecreet 2009 van 27 april 2009 van de Duitstalige Gemeenschap. Zo dit toch noodzakelijk wordt geacht, verdient het aanbeveling in het ontworpen artikel 44 een verwijzing op te nemen naar dat artikel 30 ("Overeenkomstig artikel 30 van ...").

Hoofdstuk 3

De stellers van het ontwerp dienen na te gaan of nog geen andere bepalingen dienen te worden opgeheven of gewijzigd teneinde de regelgeving in overeenstemming te brengen met de dienstenrichtlijn. Wat betreft vergunningsstelsels en eisen die behouden blijven, zal met toepassing van artikel 39, lid 1, van de dienstenrichtlijn aan de Europese Commissie dienen te worden gerapporteerd.

⁽⁸⁾ Grondwettelijk Hof, nr. 18/98, 18 februari 1998, B.9; Grondwettelijk Hof, nr. 195/2004, 1 december 2004, B.16.3; zie ook Grondwettelijk Hof, nr. 32/2000, 21 maart 2000, B.7.7 en Grondwettelijk Hof, nr. 53/2003, 30 april 2003, B.3.4.

⁽⁹⁾ Zie J. THEUNIS, "Het fiscaal legaliteitsbeginsel. Een stand van zaken na 10 jaar rechtspraak van het Arbitragehof", *T.F.R.*, I, 2006, (79), 96.

⁽¹⁰⁾ Gelet op artikel 3 van het ontwerp, heeft artikel 44 van het ontwerp een beperkter toepassingsgebied.

Artikel 46

In het ontworpen artikel 27, tweede lid, van het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 23 juni 2008 betreffende de bescherming van monumenten, ensembles en landschappen en betreffende de opgravingen dient beter tot uitdrukking te worden gebracht dat onder de "afzonderlijke voorwaarden" waarvan sprake in die bepaling de voorwaarden worden verstaan bedoeld in artikel 26, tweede lid, van dat decreet. Het lijkt dan ook logischer die bepaling in te voegen in artikel 26 van het decreet.

Artikel 47

Noch in artikel 27 van het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 30 januari 2006 ter voorkoming van de gezondheidsschaden bij sportbeoefening, noch in de daaraan voorafgaande bepalingen van dat decreet, is als zodanig sprake van de "voorwaarden waaraan de Regering de vergunning verbindt". Er dient dan ook te worden verduidelijkt op welke voorwaarden de ontworpen bepaling betrekking heeft.

Artikel 50

Artikel 50 van het ontwerp beoogt de artikelen 5, 5/, en 8, van de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus op te heffen. Die wet bepaalt de vestigingsvoorwaarden met betrekking tot reisbureaus en regelt bijgevolg een aangelegenheid in de zin van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6/, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarvoor de gewesten bevoegd zijn. De Duitstalige Gemeenschap is bijgevolg niet bevoegd voor de in de wet van 21 april 1965 geregelde aangelegenheid. Artikel 50 dient dan ook uit het ontwerp te worden weggelaten.

Artikel 52

1. De uitvoeringsbepaling opgenomen in artikel 52, § 1, van het ontwerp, is overbodig, nu de Regering reeds op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, in samenhang gelezen met artikel 7 van de wet van 31 december 1983

tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, is belast met de uitvoering van de decreten.

2. Indien artikel 52, § 2, eerste lid, tweede volzin, van het ontwerp bedoelt te bepalen dat de in die paragraaf beoogde besluiten in elk geval in ontwerpvorm dienen te worden onderworpen aan het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, zonder dat bijgevolg door de Regering een beroep kan worden gedaan op de in artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, bedoelde hoogdringendheid, dient dit beter tot uitdrukking te worden gebracht in de ontworpen bepaling. Immers, zoals de tekst ervan thans luidt, voegt die bepaling niets toe aan het voorschrift opgenomen in voornoemd artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, is zij er integendeel louter de affirmatie van, en dient zij omwille van de onbevoegdheid van de Duitstalige Gemeenschap om de toepassing van federale normen te bevestigen, uit het ontwerp te worden weggelaten.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON, L. DENYS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. D. VAN EECKHOUTTE, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

M. VERSCHRAEGHEN

M. VAN DAMME